

23.9.2024

Invalidiliiton lausunto Asemanhaltijan tehtävien järjestäminen Suomessa

Invalidiliitto kiittää liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta lausua asemanhaltijuuteen liittyvien lakisääteisten tehtävien järjestämistä käsittelevästä arviomuistiosta.

Invalidiliitto on fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten ihmisten valtakunnallinen vaikuttamisen ja palvelutoiminnan monialajjärjestö. Liitto edistää ja kehittää fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää täysipainoista elämää. Invalidiliitossa on lähes 25 000 henkilöjäsentä ja 142 jäsenyhdistystä.

1. Haluatteko esittää yleisiä huomioita arviomuistioluonnoksesta?

a) Säännöt oikeudesta kuljetukseen

Invalidiliitto pitää hyvänä rautatievastuuasetuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaista menettelyä siitä, että rautatieyritysten ja asemanhaltijoiden on laadittava, tai niillä on oltava, säännöt vammaisten henkilöiden ja heidän henkilökohtaisten avustajiensa sekä liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeudesta kuljetukseen ilman syrjintää. On tärkeää, että arviomuistioon on sisällytetty YK:n vammaisyleissopimuksen mukainen kirjaus siitä, että säännöt on laadittava vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien järjestöjen ja tarvittaessa näiden henkilöiden edustajien aktiivisella myötävaikutuksella.

Suomessa ei ole laadittu artiklassa 21 tarkoitettuja asemanhaltijan sääntöjä. Tulevaisuudessa VR:n rooli tulee mahdollisesti muuttumaan, jos Suomeen tulee esimerkiksi uusia rautatieyrityksiä. Näihin mahdollisiin muutoksiin varautumisen edellyttää, että asemanhaltijalle, oli se mikä tahansa, tulee laatia omat säännöt.

Ehdotetun EU-säännöksen osalta Invalidiliitto pitää tarkoituksenmukaisena, että *multimodaalisen matkustajaliikennekeskuksen* pitäjä olisi rautatievastuuasetuksessa tarkoitettu asemanhaltija, niissä tilanteissa, kun multimodaalinen matkustajaliikennekeskus on perustettu rautatieasemalle.

Yhdenmukaisuus liikennemuotokohtaisten vammaisten ja liikuntarajoitteisten oikeuksia koskevan matkustajaoikeusasetuksen kanssa on kannatettavaa.

23.9.2024

Tässä yhteydessä on myös tärkeä YK:n vammaisyleissopimuksen mukainen kirjaus siitä, että säännöt on laadittava vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien järjestöjen kanssa.

b) Avunanto rautatieasemilla ja junissa sekä avunannon edellytykset

Invalidiliitto kannattaa toimintamallia, että avustaminen rautatieasemilla kuuluu yhdelle toimijalle, joka on asemakohtaisesti etukäteen määrätty. Tässä oleellisinta on vastuun tunnistaminen, ettei synny epäselvyyksien avunantamisessa, jonka seurauksena vammaisen ihminen jäisi tosiasiallisesti ilman avustamista. Tämä vastuutaho, yhteystietoineen, tulee olla asema-alueella sekä aseman internet-sivuilla selkeästi matkustajien nähtävissä.

Tilanteissa, joissa junassa tai asemalla ei ole saattamista varten koulutettua henkilöstöä tai asema ja juna ovat miehittämätön asemanhaltijoiden tai rautatieyritysten on varmistettava kuitenkin, ettei vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeus matkustaa rautateitse esty. Tällöin asemalla tulee olla toimivia siirtymistä avustavia, apulaitteita. On myös tärkeää, että matkustajilla on etukäteen tieto palvelutason puutteista.

Lähtökohtaisesti matkustajan tulee ilmoittaa avuntarpeestaan 24 tuntia ennen kuin apua tarvitaan. Invalidiliitto kuitenkin korostaa, että rautatieyrityksen ja asemanhaltijan on pyrittävä kaikin tavoin huolehtimaan avun antamisesta myös silloin kun ilmoitusta ei olisi tehty. Vammaisilla henkilöillä ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä tulee olla mahdollisuus myös spontaaneihin matkustusratkaisuihin yhdenvertaisesti muiden ihmisten kanssa.

Avustamispalvelun toteutumisen varmistaminen edellyttää toimivaa yhteistyötä oikea-aikaisen informaation välittymisessä rautatieyritysten, asemanhaltijoiden, lipunmyyjien ja matkanjärjestäjien kesken. Tässä oma tehtävä on keskitetyillä yhteyspisteillä, joilla on velvollisuus ottaa vastaan avunantoa asemilla koskevat pyynnöt, tiedottaa yksittäisistä avunantopyynnöistä asemanhaltijoille ja rautatieyrityksille sekä jakaa esteettömyystietoa. Nämä kaikki tiedot tulisi olla käytettävissä kaikissa tilanteissa erikseen myös rautatieyrityksillä, asemanhaltijoilla, lipunmyyjillä ja matkanjärjestäjillä.

Invalidiliitto pitää avustamispalvelua tärkeänä myös lähiliikenteessä. Siinä tulisi toteutua kaikki samat vammaisten ihmisten matkustamista tukevat palvelut kuin kaukoliikenteessä. Päivittäisen elämän kannalta sujuvan ja esteettömän lähiliikenteen merkitys on oleellinen mahdollistaen esim. työssä

23.9.2024

käynnin. Keskeistä on tarjota edelleen ns. ramppalvelua, mutta myös junan henkilökunnan antama apu. Asiasta tiedottaminen on oleellista erityisesti poikkeustilanteissa, kuten laitteiston rikkoutumistilanteissa. Ramppalvelun osalta olisi tärkeää, että se olisi saatavilla myös yllättäviin matkustamistarpeisiin. Tältäkin osin vastuunjaon tulisi olla selkeä; kuuluko asemanhaltijalle vaiko rautatieyritykselle?

Tieto avustamispisteen paikasta tulee olla helposti matkustajan saatavilla ja ne tulisi merkitä yhdenmukaisesti kaikilla asemilla. Informoinnin osalta yhteistyö eri toimijoiden kesken on merkityksellistä.

Invalidiliitto kannattaa sitä, että ehdotuksessa asetukseksi *multimodaalisista matkustajanoikeuksista* säädettäisiin vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeudesta avustukseen yhtenäisen multimodaalisopimuksen yhteydessä. Tässä keskeistä on liikenteenharjoittajien, terminaalinpitäjien ja välittäjien yhteistyö sekä avun antaminen korvauksetta vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille. Tämä tulisi huomioitavaksi multimodaalisten sopimusten yhteydessä.

Invalidiliitto pitää tärkeänä, että matkustajan avun tarpeesta riittäisi vain yksi ilmoitus, joka välittyisi kaikille toimijoille samanaikaisesti tiedoksi. Tulevassa asetusehdotuksessa on huomioitava rautatieasetusta vastaavia säännöksiä avuntarpeen ilmoittamista koskevasta aikarajasta, matkustajan oikeudesta tehdä vain yksi ilmoitus avuntarpeesta, ilmoitusten maksuttomuudesta ja niiden välittämisestä eri toimijoiden välillä, liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien veloitteesta järjestää avustaminen, jos ilmoitus on tehty aikarajan puitteissa sekä tarkempia säännöksiä avunannon edellytyksistä. Edelleen Invalidiliitto korostaa vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeutta matkustaa ja saada tarvitsemaansa apua, vaikka ilmoitusta ei ole tehty aikarajan puitteissa tai se on jätetty tekemättä. On tärkeää, että näissäkin tilanteissa liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien olisi pyrittävä kaikin tavoin huolehtimaan avun antamisesta siten, että vammaisen henkilön tai liikuntarajoitteisen henkilön matkustusoikeus toteutuu.

c) Tiedot lähimmistä asemista, joilta on saatavissa avustamispalvelua

Osassa asemia ei ole henkilöstöä. Invalidiliitto pitää tärkeänä, että näissä tilanteissa rautatieyritysten ja asemanhaltijoiden on huolehdittava matkustajille tieto siitä, millä lähimmistä asemista on avustavaa henkilöstöä saatavilla. Tällä hetkellä käytettävissä oleva esteettömän matkustamisen puhelinnumero on yksi toimiva käytänne. On tärkeää, että velvoite antaa

23.9.2024

tietoa avustamispalvelua antavista asemista koskee asemanhaltijoita sekä rautatieyrityksiä. Tiedot tulee löytyä yhdenmukaisina niin asemanhaltijan kuin rautatieyrityksen saavutettavista verkkopalveluista. Tämä matkustajille suunnattu tieto tulee kuulua osana myös Väyläviraston liikenteenohjaustehtävää.

Lähiliikenteen osalta nykyiset toimivaksi osoittautuneita yhteistyökäytänteitä on hyvä jatkaa. Invalidiliitto kannattaa arviomuistion kirjausta siitä, että HSL alueen lähialuekarttoihin tulisi lisätä tieto asemien avustamispalveluista ja maksuttomasta palvelunumerosta.

d) Liikkumisvälineiden, apuvälineiden ja avustavien koirien korvaaminen

Invalidiliitto pitää perusteltuna, että liikkumisvälineet, apuvälineet (mukaan lukien avustajakoirat), jotka ovat vahingoittuneet tai kadonneet matkat yhteydessä korvataan asianmukaisella tavalla, ilman, että matkustajalle aiheutuu syntyneestä haitasta kustannuksia.

Vastuutahon selkiyttäminen on tärkeää, jotta matkustaja tietää, mille taholle korvausvaatimus tulee osoittaa.

Invalidiliitto kannattaa ehdotetun multimodaaliasetuksen mukaista korvausvastuuta. Tässä keskeistä on, että korvausvastuu kohdistuu siihen tahoon, joka kulloinkin vastaa avustamisesta ja on aiheuttanut vahingon.

e) Henkilöstön koulutus

Invalidiliitto on nähnyt hyvänä VR:n järjestämän koulutuksen henkilökunnalleen vammaisten ihmisten kohtaamisesta ja avustamisesta. Asemanhaltijoilla tulee olla valmius avustaa vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä.

f) Matkustajien henkilökohtainen turvallisuus

Riskien tunnistaminen, ennakointi ja matkustajien turvallisuus tulee varmistaa rautatieasemilla ja junissa.

Tällä hetkellä ei ole yksityiskohtaisemmin määritelty, mitkä matkustajaturvallisuuteen liittyvät tehtävät ovat nimenomaan asemanhaltijan vastuualueelle kuuluvia, niitä tulee selkeyttää; mitkä turvallisuusseikat on huomioitava asemarakennuksen sisällä (odotustilat, wc-tilat) ja sen välittömässä lähietäisyydessä (ei laiturialue). Invalidiliitto muistuttaa, että lähtökohtaisesti esteettömyyden varmistaminen on

23.9.2024

merkittävä turvallisuutta parantava toimenpide. Tähän kytkeytyy myös esteettömyysdirektiivin velvoitteet huomioiden esimerkiksi lipunmyyntiautomaatit

Vastuunjako asemanhaltijan ja laiturialueista vastaavan Väyläviraston kesken tulee olla selkeä. Esimerkiksi asema-alueen pysäköintialue/liityntäpysäköinti; kenen vastuulla turvallisuusseikat. Onko kyseessä kolmas taho, jolle turvallisuuden ja esteettömyyden varmistaminen ko. alueilla kuuluu, esim. kunta tai kaupunki.

g) Valitusten käsittelymenettelyt

Invalidiliitto katsoo, että asemanhaltijoiden tehtäviin tulee kytkeä valitusten vastaanottaminen, valitukseen vastaaminen ja tarvittaessa valituksen ohjaaminen oikealle taholle. Matkustajan tulee voida antaa palautetta joko rautatieyrityksen tai asemanhaltijan kautta. Pidämme hyvänä ratkaisuna myös sitä, että matkustajapalautteiden ja valitusten käsittelymenettelyä toteutettaisiin myös multimodaalisissa keskuksissa.

h) Palvelujen laatuvaatimukset

On perusteltua, että asemanhaltijalle kohdennettavat laatuvaatimukset pohjautuvat voimassa olevaan rautatievastuuasetukseen. Asemanhaltijalla tulee olla velvoite vahvistaa palvelujensa laatuvaatimukset ja valvoa niiden toteutumista. Huomioitavaksi tulee palveluiden toimivuus myös poikkeustilanteissa.

Invalidiliitto näkee laatuvaatimusten toteutumisen ja vastuun kannalta välttämättömänä selkeyttää asema-alueiden hallinnointia asemanhaltijan ja Väyläviraston kesken.

Ehdotetun EU-säännöksen mukaan, asetukseksi *multimodaalisista matkustajanoikeuksista* ehdotetaan myös säädettäväksi palvelujen laatuvaatimuksista. Tämä säännös kohdentuisi multimodaalisten keskusten ylläpitäjiin sekä sellaisiin liikenteenharjoittajiin, jotka myyvät yhtenäisiä multimodaalisopimuksia. Sisällöltään se vastaisi pitkälti rautatievastuuasetuksen 29 artiklaa. Invalidiliitto näkee tämän perusteltuna.

i. Matkustajien oikeuksista tiedottaminen

Asemanhaltijan tiedotusvelvollisuus on tärkeää. Invalidiliitto pitää tärkeänä, että matkustajan oikeuksia koskeva tieto on helposti löydettävissä ja

23.9.2024

saavutettavaa. Matkustajalla tulee olla saatavilla tieto siitä, kuinka tulee toimia tilanteissa, joissa matkustajaoikeudet eivät toteudu.

Invalidiliitto kannattaa ehdotusta siitä, että tietoja matkustajanoikeuksista ja valvovista viranomaisista voitaisiin myös lisätä Väyläviraston ja HSL:n tuottamiin lähialuekarttoihin.

Invalidiliitto kannattaa ehdotusta, että asetukseen *multimodaalisista matkustajanoikeuksista* tuotaisiin säännöksiä keskitetyistä yhteyspisteistä, joita perustettaisiin multimodaaleihin matkustajaliikennekeskuksiin. Tämän mukaisesti asemanhaltijat perustaisivat jokaiseen tällaiseen matkustajaliikennekeskukseen keskitetyn yhteyspisteen liikuntarajoitteisia ja vammaisia henkilöitä varten. Näiden yhteyspisteiden ja niiden käyttöä koskevien opasteiden tulee olla esteettömiä ja saavutettavia. Keskitetyillä yhteyspisteillä olisi velvollisuus ottaa vastaan avunantoa asemilla/terminaaleissa koskevat pyynnöt sekä tiedottaa avunantopyynnöistä terminaalin pitäjille ja liikenteenharjoittajille.

j) Sopimus junaan pääsyä helpottavien laitteiden tarjoamisesta ja hallinnasta sekä avun ja vaihtoehtoisten kuljetusten tarjoamisesta

Invalidiliitto pitää tärkeänä, että PRM-YTE -asetuksen vaatimusten mukainen sopimus saataisiin vastaamaan tämän päivän liikenteen vaatimuksia huomioiden matkustajan oikeudet. Tämä selkeyttäisi toimintaan mm. poikkeustilanteissa, joissa joudutaan järjestämään vaihtoehtoista kuljetusta. Invalidiliittoon on tullut tietoa, että aina vaihtoehtoiset kuljetukset eivät ole aina vastanneet matkustajan tarpeita esteettömän liikkumiskaluston suhteen.

Haluamme korostaa junaan pääsyä helpottavien laitteiden ja esteettömyyden merkitystä vammaisen ja liikuntarajoitteisen henkilön matkustamisen varmistamisessa. Tämä usein konkretisoituu tilanteissa, joissa tasoeroa junan uloskäynnin ja asemalaiturin välillä ei olisikaan mutta ylitettävä väli on liian leveä ja pyörätuolin etu- tai takarengas voivat pudota väliin. Apuvälinettä käyttävä matkustaja ei pysty tästä vaarallisesta tilanteesta pääsemään pois ilman apua.

k) Avun tarjoaminen laitteiden huollon aikana

Arviomuistion mukaan Suomessa ei ole tällä hetkellä asemilla välineitä tai laitteita, joita käytettäisiin vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden avustamisessa junaan. Käytännössä junaan nousemisen apuna käytetään

23.9.2024

tietyissä junissa käytössä olevaa VR:n omistamaa pyörätuoliluiskaa ja pyörätuolinostinta. Näitä laitteita ja välineitä säilytetään VR:n kalustossa ja käytetään junissa VR:n henkilöstön toimesta, eivätkä ne siten kuulu infrastruktuuria koskevan osajärjestelmän soveltamisalaan.

Invalidiliitto pitää kysymystä avun tarjoamisesta laitteiden huollon aikana perusteltuna, koska huoltotoimenpiteet eivät saa rajoittaa vammaisten ihmisten yhdenvertaista liikkumista. Olemme saaneet yhteydenottoja, että junissa käytettävissä olevat, yhdenvertaista liikkumista varmistavat apuvälineet ovat olleet rikki. Tältä osin korostuu laitteiden ja välineiden ennakoivan tarkistamisen ja huollon sekä siirrettävän varakaluston merkitys. Poikkeustilanteista tulee etukäteen tiedottaa asiakkaita.

l) Kirjalliset toimintaohjeet ja käytösäännöt

Invalidiliitto pitää tärkeänä kirjallisten toimintaohjeiden ja käytösääntöjen laatimista sekä niissä olevan tiedon välittämistä työntekijöille.

Invalidiliitto kannattaa arviomuiston ehdotusta siitä, että aseman saavutettavuutta koskevat käytösäännöt voitaisiin laatia esimerkiksi samassa yhteydessä, kun laadittaisiin asemien esteettömyystiedon päivittämistä koskeva toimintamalli.

m) Kuulemismenettely asemien rakentamisessa

YK:n vammaisyleissopimus on ratifioitu Suomessa vuonna 2016. Siinä artiklan 4 (Yleiset velvoitteet) kohta 3: *"Laadittaessa ja toimeenpantaessa lainsäädäntöä ja politiikkoja, joilla tätä yleissopimusta pannaan täytäntöön, sekä muissa vammaisia henkilöitä koskevissa päätöksentekoprosesseissa sopimuspuolten tulee neuvotella tiiviisti vammaisten henkilöiden kanssa ja aktiivisesti osallistaa heidät, mukaan lukien vammaiset lapset, heitä edustavien järjestöjen kautta."*

n) Liikuntarajoitteisten henkilöiden kuljetusta ja avustamista koskevien tietojen käsittely

Invalidiliitto katsoo, että nykytilannetta tulee arvioida uudelleen siinä tilanteessa, jos asemanhaltijalle tulee velvoite/mahdollisuus järjestää avustajapalvelua. Tietoteknisten viestintävälineiden toimivuus tulee varmistaa ja siinä yhteydessä huomioida myös matkustajaa koskevan tietosuojaan vaatimukset.

o) Asemalla tapahtuva tiedottaminen

23.9.2024

Suomessa matkustajainformaatiopalvelujen tuottaminen asemilla ja laitureilla ei ole siirtymässä asemanhaltijalle vaan kuuluu jatkossakin raideliikennelaissa määritellyn rataverkon haltijalle. Tästä huolimatta Invalidiliitto haluaa muistuttaa tiedon saavutettavuudesta.

Asemanhaltijoiden on ilmoitettava lähtevien junien tyyppi ja/tai numerot, määräasema, tarvittaessa väliasemat, lähtöraide tai rata sekä aikataulun mukainen lähtöaika. Tässä yhteydessä olisi tärkeä ilmoittaa myös kaluston esteettömyystiedot.

Invalidiliitto kannattaa suositusta siitä, että asemanhaltijan tulisi tuoda saataville kaikki sen hallussa olevat aikataulutiedot sekä varmistaa, että aikataulutiedot ovat paikkansa pitäviä ja ajantasaisia. Tähän suositukseen kytkeytyy myös asemanhaltijan velvollisuus taata rautatieyrytyksille, julkisille elimille sekä kolmansille osapuolille pääsy edellä tarkoitettuihin vaihto- ja siirtymäaikoja koskeviin aikataulutietoihin.

Lisäksi Invalidiliitto muistuttaa esteettömyyden huomioimisesta, kun uusia dynaamisia opasteita asennetaan asema-alueille.

p) Rautatieasemien esteettömyyttä koskevat tiedot ja tiedon päivittäminen

Invalidiliitossa ollaan tyytyväisiä, että arviomuistiossa on nostettu esiin esteettömyyden merkitys vammaiselle ja liikuntarajoitteiselle henkilölle niin fyysisen ympäristön kuin esteettömyystiedon osalta.

Ajantasaisen esteettömyystiedon jakaminen ja esteettömyysdirektiivin tuomat veloitteet tulee huomioida myös asemanhaltijan kohdalla.

Tällä hetkellä asemanhaltijan rooli ja asemaseutujen hallinnointivastuut ovat epäselvät. Invalidiliitto pitää välttämättömänä vastuiden selkiyttämistä. Laaja-alainen reaaliaikainen esteettömyystieto tulisi olla keskitetysti löydettävissä; asema-alueella liikkuminen, asema-alueen pysäköinti, asemarakennus, wc-tilat, lipun ostaminen, avustamispalvelut, laituralueet, liikennöivä kalusto.

q) Asemanhaltijan mahdolliset uudet tehtävät:

Matkustajien oikeuksia koskevat veloitteet, joita on ehdotettu laajennettaviksi multimodaalisiin matkustajaliikennekeskuksiin (yllä kohdat a, b, e, h ja i, kommentit voi esittää myös nykyisten veloitteiden kommentoinnin yhteydessä)

23.9.2024

Invalidiliitto on ottanut kantaa *multimodaalisiin matkustajaliikennekeskuksiin* kantaa kohtien a ,b, e, h ja i yhteyksissä.

Keskitettyt yhteyspisteet *multimodaaleissa matkustajaliikennekeskuksissa*

Invalidiliitto kannattaa ehdotusta, että asetukseen *multimodaalisista matkustajanoikeuksista* tuotaisiin säännöksiä keskitetyistä yhteyspisteistä, joita perustettaisiin multimodaaleihin matkustajaliikennekeskuksiin. Tämän mukaisesti asemanhaltijat perustaisivat jokaiseen tällaiseen matkustajaliikennekeskukseen keskitetyn yhteyspisteen liikuntarajoitteisia ja vammaisia henkilöitä varten. Keskitetyillä yhteyspisteillä olisi velvollisuus ottaa vastaan avunantoa asemilla/terminaaleissa koskevat pyynnöt sekä tiedottaa avunantopyynnöistä terminaalin pitäjille ja liikenteenharjoittajille.

Kokonaan uudet asemanhaltijalle mahdollisesti osoitettavat velvoitteet (matkustajien kanssa käytettävät viestintävälineet, keskitetyt yhteyspisteet multimodaaleissa matkustajaliikennekeskuksissa, asemien minimivaihtoajan määrittely)

Invalidiliitto pitää välttämättömänä selkeyttää asemanhaltijoiden tehtäviä. Matkustajaoikeuksista informointi kuuluu tähän oleellisena. Multimodaalisten matkustajaliikennekeskusten kohdalla korostuu tiedonvälitys eri liikennepalvelujen välisistä vähimmäisvaihtoajoista.

Kannatamme Euroopan rautatieviraston suositusta sitä, että rautatieyritysten tulisi tuoda kattavasti saataville palvelujensa aikataulutietoja sekä ehdotusta asemanhaltijalle säädettävästä velvoitteesta tuoda tietyt vaihtoaikoihin ja siirtymiin liittyvät aikataulutiedot rautatieyritysten, julkisten toimijoiden ja kolmansien osapuolten saataville, ajantasaisina. Invalidiliitto korostaa, että tietoihin tulee sisällyttää huomioiden kaluston ja asema-alueiden esteettömyystieto sekä poikkeustilanteet. Ajantasainen tiedottaminen tukee esteettömien matkaketjujen toteutumista.

3. Arviomuistioloannon yhteenvedossa on esitetty neljä karkeaa etenemisvaihtoehtoa. Mikä muistiossa tarkemmin kuvatuista alustavista etenemisvaihtoehdoista olisi mielestänne toimivin?

- **Asema-alueiden omistusta tai asemien sopimus pohjaista hallinnointia keskitetään ja nämä toimijat määritetään lainsäädännössä asemanhaltijoiksi koko Suomessa tai tietyillä asemilla.**

23.9.2024

- **Asema-alueiden omistajat määritetään asemanhaltijoiksi lainsäädännössä.**
- **Asemanhaltijaa ei määritetä lainsäädännössä, mutta asemanhaltijan lakisääteiset tehtävät osoitetaan tarvittaessa lainsäädännössä tehtäväperusteisesti tietyille toimijoille.**
- **Asemanhaltijaa ei määritetä lainsäädännössä eikä asemanhaltijan tehtäviä erikseen osoiteta toimijoille, vaan asemanhaltijan EU-asetuksen mukaisten tehtävien hoitamiseen puututaan tarvittaessa tapauskohtaisesti valvonnan keinoin.**

4. Mikä on näkemyksenne etenemistavasta 1? Millaisia vaikutuksia tällä etenemistavalla olisi?

Ei kantaa.

5. Mikä on näkemyksenne etenemistavasta 2? Millaisia vaikutuksia tällä etenemistavalla olisi?

Ei kantaa.

6. Mikä on näkemyksenne etenemistavasta 3? Millaisia vaikutuksia tällä etenemistavalla olisi?

Ei kantaa.

7. Mikä on näkemyksenne etenemistavasta 4? Millaisia vaikutuksia tällä etenemistavalla olisi?

Ei kantaa.

8. Puuttuuko arviomuistiolounnoksesta näkemyksenne mukaan jokin etenemisvaihtoehto? Miten arvioitte sen vaikutuksia verrattuna arviomuistiossa esitettyihin etenemisvaihtoehtoihin?

Ei kantaa.

9. Haluatteko täydentää tai korjata arviomuistiolounnoksessa asemanhaltijan lakisääteisten tehtävien valvonnan nykytilasta tai muutostarpeista esitettyä?

Ei kantaa.

23.9.2024

10. Onko teillä muita kommentteja, jotka toivotte huomioitavan muistiossa kuvattujen asemanhaltijan lakisääteisten tehtävien järjestämisessä?

Edellä esitettyjen erilaisten etenemisvaihtoehtojen osalta emme ota kantaa. Tässä yhteydessä korostamme kuitenkin vammaisvaikuttavuuden huomioimista osana arviota. Yhteenvetona toteamme, että asemanhaltijan tehtävien tulee olla selkeät, jotta avustamista tarvitsevat matkustajat saavat asianmukaisen avustuksen ja heidän matkustusosoikeutensa toteutuvat.

Invalidiliitto ry

Helsingissä 23.9. 2024

Janne Juvakka

Laura Andersson

toimitusjohtaja

yhteiskuntasuhdejohtaja

Lisätietoja: sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija Riitta Saksanen,
riitta.saksanen@invalidiliitto.fi